

Doporučení na doplnění školního řádu v souvislosti s řešením problematiky návykových látek ve školním prostředí

Všem osobám je v prostorách školy nebo jiného školského zařízení zakázáno užívat návykové látky¹ a ve škole s nimi jakkoliv manipulovat². Současně není z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti osob dovoleno do školy vstupovat pod jejich vlivem. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá léky s obsahem omamných nebo psychotropních látek v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením.

Požívání (užívání) omamných a psychotropních látek (OPL) dětmi³ je v České republice považováno za rizikové chování. Každý, kdo se jej dopouští, má nárok na pomoc odborných poradenských institucí a na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

- (1) V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost primárně hlásit zákonnému zástupci dítěte⁴.
- (2) Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě požívá návykové látky⁵.
- (3) Distribuce omamných a psychotropních látek a jedů dle § 283 trestního zákoníku je v ČR zakázána a takové jednání je považováno za trestný čin, resp. provinění nebo čin jinak trestný v případě dítěte⁶. Škola je povinna v takovém případě tento skutek překazít včasným oznámením věci policejnímu orgánu⁷.
- (4) V případě výskytu nelegální látky v prostorách školy, u níž je podezření, že se jedná o OPL nebo jed, nebo v případě přechovávání takové látky žákem, bude škola postupovat stejně jako v bodě předchozím.
- (5) Testování na přítomnost návykové látky v organismu u žáků bude prováděno pouze v případech důvodného podezření na užití návykové látky žákem

¹ Návykovou látkou se rozumí tabák, alkohol, omamné látky, psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování, případně ostatní látky způsobitelné nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování (§ 130 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník; § 2 písm. a) zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek).

² Manipulací se pro účely školního řádu rozumí jakékoliv nakládání (tzn. např. vnášení, nabízení, zprostředkování, prodej, opatření, přechovávání, podání, darování, aj.).

³ Pro účely školního řádu se dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší 18 let (např. viz Úmluva o právech dítěte, Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, aj.).

⁴ § 7 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

⁵ § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

⁶ Další formy jednání uvedené v §§ 283 – 288 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.; § 2 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže.

⁷ § 367 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

na základě zákonných důvodů⁸. Je zcela vyloučeno plošné, nebo namátkové orientační testování na přítomnost návykové látky v organismu žáků. Současně, nejen v případech závažného ovlivnění žáka návykovou látkou, není dotčeno právo školského zařízení kontaktovat lékařské zařízení (zavolání RZS).

- (6) Orientačnímu vyšetření, případně odbornému lékařskému vyšetření (testování), je v případě důvodného podezření z ovlivnění návykové látky (podezření z požití nebo užití návykové látky) povinna se podrobit osoba mladší 18 let (dítě). Orientační vyšetření je oprávněn provést příslušník Policie ČR nebo příslušník městské (obecní) policie⁹.
- (7) Pokud se žák na výzvu příslušníka PČR nebo městské/obecní policie odmítne podrobit nejen orientačnímu vyšetření (testu), ale i odbornému lékařskému vyšetření, hledí se na něj jako by návykovou látkou užil¹⁰.
- (8) Mimo postih ze strany orgánů činných v trestním řízení, případně správního orgánu¹¹, lze ze strany školského zařízení uložit i výchovné opatření¹².

⁸ Důvodným podezřením na užití návykové látky se myslí podezření na momentálně probíhající intoxikaci žáka návykovou látkou s přítomností duševních a tělesných příznaků intoxikace. Termín „užití návykové látky“ by neměl být zaměňován s termínem „užívání návykové látky“ – v případě podezření na to, že žák experimentuje s návykovými látkami či je pravidelně užívá, by měly být spuštěny mechanismy indikované prevence a včasné intervence ve spolupráci s odbornými poradenskými a pomáhajícími institucemi. Blíže viz § 20 odst. 1 písm. d) zák. č. 65/2017 Sb.

⁹ § 20 a § 21 zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

¹⁰ § 20 odst. 2 zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

¹¹ Policie ČR, státní zastupitelství či soud, správní orgán – obecní úřad s rozšířenou působností; dále viz zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád, zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky, zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, aj.

¹² Stanovisko Odboru bezpečností politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 27.4.2010 k problematice „dvojího trestání“ žáků ve školách za držení drog (zásada ne bis in idem)